

Ankkapurhan kulttuurisäätiö

HANKERAPORTTI

Välittäminen-yhteisötaideteos

Syyskuu 2017

anjala
nuorisokeskus

Ankkapurhan kulttuurisäätiö haki ja sai apurahaa 2625 euroa Alli Paasikiven Säätiöltä suuren yhteisötaideteoksen toteuttamiseen. Yhteisötaideteos toteutettiin kesällä 2017 ja se julkistettiin Maakuntajuhlissa 18.8.2017. Yhteisötaideteos on saanut osakseen kiitosta. Teosta oli Nuorisokeskus Anjalan kesäleireillä suunnittelemassa ja toteuttamassa 48 lasta ja nuorta. Teoksen julkistamispäivänä teokseen tutustui noin 300 koululaista ja aikuista. Teoksen aiheeseen, välittämiseen, liittyen leireillä ja maakuntajuhlissa lapset ja nuoret saivat kertoa mielipiteitään välittämisestä ja kenestä Suomen tulisi välittää tulevaisuudessa. Lasten ja nuorten kommentit jaetaan eri tahoille tiedoksi, jotta tahot, kuten nuorisovaltuustot ja järjestöt, voivat pohtia, mitä toimenpiteitä kommenttien pohjalta voitaisiin tehdä. Lisäksi Nuorisokeskus Anjalassa on ohjelmistossa leirikouluohjelma aiheeseen liittyen ja alueella vierailavat leirikouluryhmät ja muut kävijät tutustuvat taideteokseen ja teemaan. Välittäminen-teema jatkuu Nuorisokeskus Anjalassa jatkossakin opastusten ja ohjelmien muodossa.

1. Hankkeen toteutus

Yhteisötaideteoksen toteutuksen suunnittelu tehtiin kevättalvella 2017. Suunnittelusta vastasivat pensaslabyrintin osalta Kirsi Sali Ankkapurhan kulttuurisäätiöstä ja lasten ja nuorten taidetyöpajan ja taiteellisen prosessin osalta kuvanveistäjä, graafinen suunnittelija Antti Halonen.

Taideteoksen maanrakennustyöt tehtiin kesäkuun alussa. Heti töiden valmistuttua olikin jo käynnissä ensimmäinen lasten leiri, jolla lapset istuttivat pensaslabyrintin ensimmäiset kehät. Nuoret jatkoivat pensaiden istuttamista omalla leirillään. Viimeiset istutukset tekivät avointen puutarhatalokoiden osallistajat, Inkeröisten vastaanottokeskuksen asukkaat.

Suomi100-kesäleirien teemana oli välittäminen. Leirien ohjelmassa oli taidetyöpaja. Työpajoissa lapset ja nuoret työstim leirillä aiemmin pohdittua teemaa, kenestä Suomi välittää tulevaisuudessa. Teemaa pohdittiin leirin ohjelmissa ilmaisutaidon ja roolipelin kautta. Työpajoissa lapset ja nuoret jatkoivat ilmaisutaitopajassa käyttämäänsä kehollista ilmaisua muokaten ilmaisusta patsaita, jotka yhdessä kuvaavat välittämistä. Työpajat ja leiriläisten palautteet ja kommentit tallennettiin ja niistä on valmistumassa syyskuussa näyttely nuorisokeskuksen tiloihin.

Työpajojen tuotokset juryttiin. Juryyn osallistui Nuorisokeskus Anjalan henkilökuntaa ja kuvanveistäjä Halonen. Vahasta tehdyistä patsaista valittiin sopiva kokonaisuus, kolmetoista patsasta. Vahapatsaat valettiin pronssiin kesä-heinäkuussa ja Antti Halonen asensi patsaat paikoilleen elokuussa. Labyrintin viereen sijoitettiin esittelytaulu, joka kertoo kolmella kielellä taideteoksesta, sen tekijöistä ja lasten leireistä. Tauluun merkittiin myös taideteoksen tukijat.

Esittelytaulu. Kuva: Ankkapurhan kulttuurisäätiö.

Kuvassa olevat patsaat ovat kahden nuoren tätä aikaa kuvaava teos sydänkuvioineen. Antti Halonen sommitteli patsaista ja Kustaan sodan aikaisista tykinkuulista viisi ryhmää. Kuva: Ankkapurhan kulttuurisäätiö.

Yhteisötaideteos julkistettiin maakuntajuhlassa, joka järjestettiin perjantaina 18.8. kello 12 – 14. Juhlan kohdeyleisöksi valittiin lapset ja nuoret. Keväällä lähetettiin kutsu tapahtumaan kaikkien Kymenlaakson kuntien koulutoimiin ja kouluihin. Kouluja pyydettiin ilmoittautumaan etukäteen tapahtumaan. Keväällä ilmoittautui jo suurin osa paikalla olijoista. Kaikki juhlassa olleet olivat Kouvolasta, mikä oli pienoinen pettymys, sillä juhlasta haluttiin koko Kymenlaaksoa koskettava. Juhlaan järjestettiin lopulta yksi bussi Kouvolasta, joka otti oppilaita kyytiin myös Myllykoskelta. Juhlaan ilmoittautui 259 oppilasta sekä noin 20 opettajaa ja kouluavustajaa. Oppilaat olivat iältään 9 – 15-vuotiaita, suurin osa oppilaista oli yläkoulusta. Juhla oli avoin kaikille ja muuta yleisöä oli jonkin verran.

Maakuntajuhla alkoi toiminnallisella mobiilipelillä. Lapset ja nuoret kiertelivät kulttuuripuiston alueella tehden samalla puhelimillaan mobiilipelin tehtäviä. Pelin tavoitteena oli tutustua Kymenlaaksoon erilaisten kysymysten kautta. Lisäksi lapsilta ja nuorilta kysyttiin mielipidettä, mitä maakunnassa tulisi kehittää ja kenestä 100-vuotiaan Suomen tulisi välittää. Pelin avoimiin vastauksiin saatiin hyviä kehittämis ehdotuksia. Maakunnassa tulisi muun muassa kehittää aktiviteetteja ja nuorille lisää harrastusmahdollisuuksia ja tapahtumia. Monia infraan, kuten teiden kuntoon ja rautateiden kehittämiseen kohdentuvia ideoita esitettiin. Lisäksi haluttiin turvallisuutta, puhdasta luontoa ja vettä sekä hyvää terveydenhuoltoa. Toinen avoin kysymys käsitteli sitä kenestä Suomen tulisi välittää. Vastaukset olivat kaikki todella hyviä, vain yhdessä vastauksessa todettiin, että Suomen tulisi välittää vastaajista itsestään. Todella moni mainitsi sotaveteraanit ja vanhukset. Monella oli yleisenä vastauksena ”kaikista”, muutamassa vastauksessa tarkennettiin ”kaikista, myös pakolaisista”. Pakolaiset mainittiin useammassa vastauksissa. Tähän saattaa vaikuttaa, että Inkeröisissä toimii vastaanottokeskus, jonka lapsia on oppilaina alueen kouluissa. Lapset ja nuoret ovat näin tutustuneet heihin ja tiedostavat pakolaisien olemassaolon ja todellisuuden. Myös luonto ja metsät mainittiin. Sota huolestutti muutamia vastaajia, kommentoissa kävi ilmi, että ”pitäisi antaa rauhaa muille ja välittää maamme hyvinvoinnista”.

Juhlaan kutsuttiin myös kutsuvieraita muun muassa yhteisötaideteosta rahoittaneet tahot, kaupunkien sivistys- ja nuorisotoimien edustajia sekä Kouvolan johtoa ja päättäjiä maakunnan ja valtakunnan tasolta. Saimme vieraksemme työministeri Jari Lindströmin sekä kansanedustajat Sirpa Paateron ja Markku Pakkasen ja edustajia kaupunginhallituksesta, virkamiesjohdosta, Kymenlaakson liitosta ja rahoittajista. Taiteilija Antti Halonen, joka on ideoinut yhteisötaideteoksemme ja oli mukana ohjaamassa työpajoja, esitteli vasta valmistuneen taideteoksen kutsuvieraille. Myös lapset ja nuoret tutustuivat taideteokseen. Aiheeseen liittyen järjestettiin myöhemmin kaikille avoin opastuskierros ”Matti Wredestä uuteen Anjalan Valaan”, jossa esiteltiin hyväntekemisen ja välittämisen historiaa Anjalassa. Opastettuja kierroksia järjestetään myös jatkossa.

Kutsuvieraita ja koululaisia tutustumassa taideteokseen. Kuva: Ankkapurhan kulttuurisäätiö.

2. Hankkeen tulokset

Hankkeen tavoitteena oli rakentaa Syötävään puutarhaan yhteisötaideteos. Tavoite onnistui todella hyvin, kulttuurisäätiö on erittäin tyytyväinen lopputulokseen. Kokonaisuuteen liittyneet kesäleirit onnistuivat myös hyvin ja lasten ja nuorten antamassa palautteessa toivottiin lisää leirejä.

Toinen hankkeen tavoite, herättää lapset ja nuoret huomaamaan välittämisen monet muodot, saada aikaan yhteiskunnallista keskustelua välittämisestä ja yhteiskuntavastuusta sekä myös vaikuttaa lasten ja nuorten asenteisiin liittyen yhteisöllisyyteen ja toisista huolehtimiseen, on vaikeampi todentaa. Kesäleireillä käydyt keskustelut sekä maakuntajuhlan mobiilipelissä annetut vastaukset kertovat, että lasten ja nuorten asenteet ovat hienosti kohdallaan, toki aiheesta on hyvä keskustella. Yhteiskunnallista keskustelua aiheesta on herätelty käyntiin tekemällä aiheesta tiedotteita, joita on julkaistu paikallisissa lehdistä. Keskustelua jatketaan viemällä nuorten ehdotuksia välittämisestä eteenpäin muille paikallisille toimijatahoille, kuten alueen nuorisovaltuustoille ja järjestöille. Nuorisovaltuustojen kanssa on jo suunniteltu yhteistyönä toteutettavaa kansainvälistä ryhmävaihtohanketta, jonka aiheena on välittäminen. Dare to Care -hanke on suunnitteluvaiheessa ja rahoitusta ollaan hakemassa Erasmus+ -ohjelmasta.

Hankkeen vaikuttavuus on paikallisesti ollut melko merkittävä. Maakunnan lapset ja nuoret pohtivat yhdessä toisista huolehtimista ja heidän mielipiteensä näkyy nyt vuosikymmeniä Syötävässä puutarhassa. Aiheen käsittely jatkuu Nuorisokeskus Anjalan ohjelmissa leirikoululaisille sekä kaikille avoimissa opastuksissa. Nuorisokeskus Anjala ja Ankkapurhan kulttuurisäätiö pitävät aiheen esillä kaikessa toiminnassaan ja pyrkivät osaltaan edistämään lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia myös toisista huolehtimiseen liittyvissä aiheissa.

3. Avustuksen käyttö

Hankkeen kustannusarvio toteutui lähes suunnitellulla tavalla. Pensaslabyrintin kasvit pystyttiin hankkimaan arvioitua huokeammalla, kun kasveja hankittiin kerralla niin paljon. Sen sijaan labyrintin perustamiskustannuksiin rakennustöineen kului arvioitua suurempi summa. Pronssifiguureiden valu- ja muut kustannukset toteutuivat suunnitellusti, samoin esittelytaulun hankinta. Pronssifiguureiden jaluustoihin ei tarvinnut käyttää suunniteltua summaa, sillä nuorisokeskuksen pihapiiristä löytyi sopivat kivijalustat, käytöstä poistetut pengerkivet.

Hankkeen rahoituskin saatiin toteutettua lähes suunnitellulla tavalla. Alussa suunniteltujen tukijoiden joukkoon liittyi vielä paikallinen Regina Säätiö, anjalalainen säätiö, joka avustaa alueen lasten, nuorten ja vanhusten toimintaa sekä heidän kanssaan tekeviä yhteisöjä. Regina Säätiön avustus käytettiin osittain yhteisötaideteoksen kuluihin ja osittain maakuntajuhlan järjestelyihin. Ankkapurhan kulttuurisäätiön omarahoitusosuudeksi jäi noin 20 prosenttia kustannuksista. Hankkeen toteutuneet kustannukset sekä hankkeen toteutunut rahoitus ovat alla.

Toteutuneet kustannukset

Labyrintin perustamiskustannukset	7 440 e
Labyrintin kasvit	1 771,20 e
Pronssifiguurit	6 720 e
Kustaan sodan aikaiset tykinkuulat	400 e
Esittelytaulu	1 021,76 e
YHTEENSÄ	17 352,96 e

Toteutunut rahoitus

Kymenlaakson liitto	2 500 e
Alli Paasikiven säätiö	2 625 e
Kemijoki Oy	3 500 e
SKR:n Kymenlaakson rahasto	3 000 e
Regina Säätiö	2 000 e
Ankkapurhan kulttuurisäätiö, omarahoitus	3 727,96 e
YHTEENSÄ	17 352,96 e